

УХВАЛЕНО
Вченою Радою ВНАУ
Протокол від «28» листопада 2025р.
№ 5

ЗАТВЕРДЖУЮ
Віктор Мазур

Віктор Мазур

«28» листопада 2025р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КАФЕДРУ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ВІННИЦЯ 2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про кафедру Вінницького національного аграрного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017р. № 2145-19, «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII, «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015р. № 848-VIII, Статуту Університету, інших нормативних документів та визначає порядок створення, реорганізації, ліквідації кафедри, систему управління кафедрою, її структуру, основні функції та інші базові процеси функціонування кафедри.

Положення є нормативним університетським документом, який регламентує статус кафедри як структурного підрозділу Вінницького національного аграрного університету (далі – Університету).

Кафедра є базовим структурним підрозділом університету, що здійснює навчально-виховну та методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін, а також провадить наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за відповідним напрямом.

Створення, реорганізація та припинення діяльності кафедри здійснюються відповідно до рішення Вченої ради Університету і оформлюються наказом ректора. Кафедра може бути створена за умови наявності достатнього рівня матеріально-технічної бази, відповідних приміщень та кваліфікованих фахівців з вищою освітою за профілем діяльності кафедри.

Нормативна документація та розпорядчі акти, що стосуються організації освітнього процесу та підготовки наукових кадрів і видаються в Університеті, є обов'язковими для виконання всіма працівниками кафедри.

1. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ КАФЕДРИ

1.1. Основні напрями діяльності кафедри

Кафедра здійснює свою діяльність за такими основними напрямками:

- організація та забезпечення якісного освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти та освітніх програм;
- проведення наукової, науково-дослідної, науково-технічної та інноваційної діяльності за відповідним напрямом;
- методичне забезпечення навчальних дисциплін, що закріплені за кафедрою;
- формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти;
- впровадження сучасних педагогічних технологій та інноваційних методів навчання;
- організація виховної, профорієнтаційної, культурно-просвітницької роботи серед здобувачів освіти;
- підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру, докторантуру та інші форми.

1.2. Завдання кафедри

До основних завдань кафедри належать:

- реалізація освітніх програм на високому професійному рівні;
- забезпечення відповідності змісту навчальних дисциплін вимогам державних стандартів освіти;
- проведення навчальних занять у формах, передбачених навчальними планами;
- організація та проведення поточного і підсумкового контролю знань здобувачів;
- розроблення навчально-методичних матеріалів, посібників, програм і робочих програм дисциплін;
- підвищення кваліфікації та професійного рівня науково-педагогічних працівників;
- розвиток наукових шкіл і досліджень за профілем кафедри;

- організація наукових гуртків, студентських конференцій, конкурсів та публікацій;

- забезпечення інтеграції науки та освіти;
- здійснення профорієнтаційної роботи та співпраця із закладами середньої і професійної освіти, підприємствами та організаціями.

1.3. Функції кафедри

Кафедра для виконання своїх завдань здійснює такі функції:

- планування, організація та контроль навчального процесу з дисциплін, що закріплені за кафедрою;
- проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять, консультацій та інших форм навчальної роботи;
- забезпечення дієвого контролю якості освіти та об'єктивного оцінювання знань здобувачів;
- розроблення методичних рекомендацій, вказівок, навчальних матеріалів;
- підготовка наукових статей, монографій, участь у конференціях, наукових програмах, грантах;
- організація наукової роботи зі здобувачами вищої освіти;
- участь у міжнародних освітніх і наукових проєктах;
- взаємодія з іншими структурними підрозділами університету, підприємствами, установами та організаціями;
- забезпечення ведення та оновлення навчально-методичної документації;
- участь у формуванні пропозицій щодо покращення освітніх програм, навчальних планів і змісту дисциплін;
- виконання вимог нормативних документів, розпорядчих актів університету та чинного законодавства України.

2. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КАФЕДРИ

Кафедра є єдиним науково-педагогічним колективом, до складу якого входять: завідувач кафедри, професори, доценти, старші викладачі, асистенти, докторанти, аспіранти, навчально-допоміжний (навчально-виробничий) персонал.

Кафедру очолює завідувач, який має відповідно галузі знань за профілем

кафедри вчене звання та/або науковий ступінь. Завідувач кафедри обирається на посаду за конкурсом Вченою радою Університету терміном на п'ять років.

Завідувач та працівники кафедри спільно з Центром адміністративно-господарської роботи та виробничої діяльності відповідають за належний стан аудиторного фонду під час проведення занять, а також за цільове використання приміщень та дотримання належних виробничих умов, охорони праці та техніки безпеки.

До складу кафедри можуть входити навчальні лабораторії, навчально-методичні кабінети, навчально-науково-виробничі лабораторії (дільниці), наукові (галузеві, проблемні) лабораторії.

Кафедра здійснює свою освітню діяльність українською мовою.

Кафедру можна створити лише тоді, коли обсяг навчальної та методичної роботи дозволяє сформувати колектив щонайменше з п'яти науково-педагогічних працівників, для яких ця кафедра буде основним місцем роботи. При цьому щонайменше три з них повинні мати науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

За ступенем участі в процесі підготовки та випуску фахівців кафедри поділяються на випускові, профільні. Випускові кафедри, на відмінну від інших, здійснюють керівництво виробничою практикою та випускними (кваліфікаційними) дипломними роботами.

Зміст і регламентацію роботи кафедри визначають річні плани, що охоплюють всі сторони освітньої, науково-дослідної, методичної, інформаційної, профорієнтаційної та виховної роботи, питання підвищення кваліфікації викладачів та інші сторони роботи кафедри.

Кафедра використовує для забезпечення своєї діяльності навчально-лабораторну, наукову, інформаційну, виробничу та матеріально-технічну базу Університету, так і сторонніх організацій та закладів на договірній основі.

Зміст і регламентацію роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників кафедри визначають посадові інструкції, графіки роботи, затверджені розклади навчальних занять та іспитів, графіки навчального процесу, робочі програми дисциплін.

З метою підвищення ефективності навчального процесу, удосконалення виховної роботи, розвитку наукових досліджень та забезпечення практичної підготовки здобувачів освіти, кафедра може створювати свої філії на базі підприємств, виробничих організацій, науково-дослідних, проектноконструкторських та інших установ. Створення і ліквідація філії кафедри здійснюється за спільним договором за узгодженням відповідних сторін (додаток 1).

Створення таких філій дає можливість:

- забезпечити тісний зв'язок теоретичної підготовки здобувачів освіти з реальними умовами виробництва;
- організувати практичні заняття, стажування та виробничу практику на сучасній матеріально-технічній базі;
- залучати фахівців-практиків до проведення занять, експертиз, спільних наукових досліджень;
- створювати спільні наукові та інноваційні проекти, дослідницькі лабораторії, експериментальні майданчики;
- сприяти працевлаштуванню випускників та формуванню їх професійних компетентностей відповідно до потреб ринку праці;
- формувати партнерські зв'язки з провідними підприємствами та науковими установами для підвищення якості освіти і конкурентоспроможності університету.

Організація проведення занять на філії кафедр:

- проводиться згідно з освітньо-професійною програмою, робочим навчальним планом спеціальності, графіком навчального процесу, розкладом занять, затверджених у встановленому порядку Університетом;
- Підприємство забезпечує створення безпечних умов проведення занять та доступ здобувачів вищої освіти до обладнання, техніки, матеріалів та документації, необхідної для виконання завдань;
- до навчальних занять допускаються здобувачі вищої освіти, які пройшли інструктаж з охорони праці та техніки безпеки безпосередньо на робочих місцях;
- у разі порушення правил здобувачі вищої освіти можуть бути відсторонені від занять за поданням керівника Підприємства;

- викладач або уповноважений фахівець Підприємства веде облік відвідування, виконання завдань і результатів навчання;
- забороняється допуск здобувачів вищої освіти до небезпечних робіт без контролю відповідальних осіб.

3. ЗАСІДАННЯ КАФЕДРИ

Основною формою колективного обговорення та розв'язання поточних і перспективних питань освітньої, методичної, виховної, організаційної і наукової роботи кафедри є її засідання. Засідання кафедри проводяться не рідше одного разу на місяць відповідно до затвердженого плану роботи.

Засідання кафедри повноважне ухвалювати рішення за умов присутності на ньому не менше ніж $\frac{2}{3}$ основних її працівників. Рішення ухвалюється простою більшістю голосів присутніх членів кафедри. Протокол засідання кафедри веде його секретар.

Під час засідання у голосуванні беруть участь всі працівники кафедри. Позачергове засідання кафедри може бути скликане за ініціативою не менше $\frac{1}{3}$ усіх працівників кафедри або за рішенням завідувача кафедри.

На засідання кафедри можуть бути запрошені працівники інших кафедр, факультетів і структурних підрозділів університету, представники закладів вищої освіти, наукових установ, роботодавці, представники професійних асоціацій, органів місцевого самоврядування, випускники освітніх програм та інші зацікавлені сторони (стейкхолдери), а також здобувачі вищої освіти й слухачі, які опановують дисципліни кафедри.

Залучення стейкхолдерів забезпечує відкритість роботи кафедри, сприяє удосконаленню змісту освітніх програм, підвищенню якості підготовки фахівців, врахуванню потреб ринку праці та розвитку партнерських зв'язків університету із зовнішніми інституціями.

Засідання кафедри проводиться під головуванням завідувача кафедри, який організовує роботу кафедри, забезпечує дотримання порядку денного та регламенту, координує участь запрошених осіб і створює умови для фахового обговорення питань, що виносяться на розгляд. У разі відсутності завідувача його обов'язки виконує заступник або інший науково-педагогічний працівник,

визначений завідувачем

4. ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

Для реалізації своїх функцій і завдань кафедра в установленому порядку має право отримувати та надавати інформацію, що належить до її компетенції, брати участь у ініціюванні, організації та реалізації спільних наукових, науково-практичних, освітніх та інноваційних заходів. Кафедра здійснює взаємодію, у межах своєї компетенції, з відділом кадрів, навчально-науковим центром, деканатами, юридичним відділом, бухгалтерією та іншими структурними підрозділами університету.

Таке співробітництво забезпечує належне кадрове, навчально-методичне, фінансове, організаційне та інформаційне забезпечення діяльності кафедри, а також сприяє якісному виконанню освітніх програм, реалізації наукових досліджень та підвищенню ефективності управління освітнім процесом.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Кафедра має право:

- в особі завідувача кафедри представляти інтереси кафедри на засіданнях Вченої ради Університету, інших колегіальних органів управління, а також у взаємодії зі структурними підрозділами університету та зовнішніми стейкхолдерами;

- вносити пропозиції та рекомендувати кандидатури науково-педагогічних працівників для обрання до виборних органів університету (Вчена рада, методичні комісії, комісії із забезпечення якості тощо);

- рекомендувати кандидатури на посади науково-педагогічних працівників кафедри за поданням завідувача кафедри, брати участь у формуванні кадрових пропозицій, необхідних для якісної реалізації освітніх програм;

- запроваджувати сучасні форми організації освітнього процесу, включаючи змішані та дистанційні технології навчання, цифрові платформи, проєктно-орієнтоване навчання, дуальну освіту, практикоорієнтовані підходи та інші інновації, що відповідають стандартам вищої освіти;

- формувати нормативний компонент освітніх програм (навчальних планів), пропонувати вибіркові дисципліни, розробляти та оновлювати робочі програми навчальних дисциплін відповідно до сучасних вимог ринку праці та рекомендацій стейкхолдерів;

- розробляти тематику міждисциплінарних курсових робіт, кваліфікаційних робіт бакалаврів і магістрів, визначати напрями наукових досліджень здобувачів освіти, пропонувати теми індивідуальних та проєктних завдань;

- ініціювати та реалізовувати спільні освітні, наукові, інноваційні та практичні проєкти у взаємодії з роботодавцями, науковими установами та іншими стейкхолдерами задля підвищення якості освіти та наукової діяльності.

5.2. Кафедра несе відповідальність за:

- забезпечення якісної підготовки фахівців відповідного освітнього, освітньо-наукового та наукового рівня згідно з державними стандартами вищої освіти, вимогами акредитації освітніх програм та внутрішньою системою забезпечення якості університету;

- формування та розвиток кадрового потенціалу кафедри, оптимізацію кадрового забезпечення, забезпечення підвищення кваліфікації та професійного зростання науково-педагогічних працівників, їх участь у науковій, методичній, інноваційній діяльності;

- належне виконання освітніх програм і навчальних планів, своєчасну розробку та оновлення робочих програм навчальних дисциплін, впровадження сучасних методів, технологій і форм організації освітнього процесу (змішаного, дистанційного, дуального навчання тощо);

- виконання плану науково-дослідної роботи кафедри, розвиток наукових шкіл, публікаційну активність, участь у грантових, інноваційних та проєктних ініціативах, залучення здобувачів освіти до наукової роботи;

- організацію та проведення виховної роботи серед здобувачів освіти, формування академічної доброчесності, культури академічної поведінки, корпоративної етики та національних цінностей;

- забезпечення інформаційної та профорієнтаційної діяльності, участь у популяризації освітніх програм, взаємодії зі школами, коледжами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами для залучення абітурієнтів;

- підтримку відкритості та доступності інформації про діяльність кафедри, своєчасне наповнення офіційних інформаційних ресурсів університету й кафедри (вебсайт, сторінки в ЄДЕБО, корпоративні електронні сервіси, соціальні мережі), а також взаємодію з відповідними підрозділами університету щодо їх оновлення та супроводу;

- дотримання вимог законодавства, Статуту університету й локальних нормативних документів, що регламентують освітню, наукову та організаційну діяльність кафедри.

5.3. Співробітники кафедри несуть відповідальність за дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку університету, вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та інших норм, установлених законодавством України та локальними нормативними актами університету. Вони зобов'язані виконувати посадові обов'язки, забезпечувати безпечні умови освітнього процесу, дбати про збереження матеріальних цінностей та дотримуватися норм академічної доброчесності..

ДОГОВІР № _____
про співпрацю

м. Вінниця

« _____ » _____ 20__ р.

Вінницький національний аграрний університет (далі - Університет) в особі ректора університету _____, що діє на підставі Статуту університету, з одного боку, та

Підприємство) _____
(повна назва юридичної чи ПІБ фізичної особи)

в особі _____, що діє на підставі _____
(посада та ПІБ (статуту, довіреності))

з іншого боку, уклали цей Договір.

1. Предмет і мета Договору

1.1. Сторони за цим Договором приймають на себе зобов'язання об'єднати свої матеріальні та інтелектуальні ресурси для досягнення загальної мети.

1.2. Метою цього Договору є створення філії кафедри _____
_____ факультету _____

(повна назва кафедри)

(повна назва факультету)

на виробничій базі Підприємства, для проведення наукової, науково-дослідної, науково-технічної діяльності, навчально-практичної роботи з навчальних дисциплін за спеціальностями та спеціалізаціями, що здійснює кафедра, з метою забезпечення оволодіння студентами, магістрами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних в Університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2. Обов'язки сторін

2.1. Для досягнення мети за цим Договором Сторони зобов'язуються:

- обмінюватися наявною в їх розпорядженні інформацією з питань, що складають взаємний інтерес Сторін;
- проводити спільні наукові дослідження з узгодженої тематики, за профілем діяльності кафедри;
- виконувати пошукові та наукові дослідження за замовленням один одного або третьої сторони;
- не зводити співпрацю до формального дотримання вимог цього Договору, а підтримувати ділові стосунки і вживати всіх необхідних заходів для забезпечення ефективності роботи кафедри на виробництві.

2.2. Обов'язки Університету

2.2.1. Університет відповідно до цього Договору зобов'язується:

- ефективно і бережливо використовувати матеріально-технічну базу Підприємства, яка надається філії кафедри для здійснення її діяльності згідно цього Договору;
- надавати консультації спеціалістам Підприємства з питань, що входять до компетенції філії кафедри;
- не поширювати інформацію одержану від Підприємства або в ході спільних наукових досліджень без згоди Підприємства;
- забезпечувати діяльність філії кафедри на виробництві в межах фінансових можливостей Університету згідно законодавством;
- за місяць до початку практики надавати Підприємству для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень - список студентів, які направляються на практику;
- призначати керівниками практики кваліфікованих викладачів;
- забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку Підприємства. Брати участь у розслідуванні комісією Підприємства нещасних випадків, що сталися з студентами та викладачами.

2.3. Обов'язки Підприємства

2.3.1. Підприємство, відповідно до цього Договору зобов'язується:

- створити необхідні умови для виконання кафедрами спільних програм, надавати кафедрам можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програм спільної діяльності;
- прийняти студентів на практику згідно з календарним планом;
- створити необхідні умови для виконання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- надати студентам можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програм практики,
- забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів безпечних методів праці;
- про всі порушення студентами розпорядку дня, техніки безпеки і невиконання програми практики негайно доповідати Університету;
- у разі об'єктивної неможливості виконати зобов'язання, обумовлені цим Договором, термін і обсяг роботи повинно завчасно попередити про це Університет.

3. Відповідальність Сторін і вирішення спорів

3.1. У випадку порушення своїх зобов'язань за цим Договором Сторони несуть відповідальність, визначену цим Договором і чинним в Україні законодавством. Порушення зобов'язання є його невиконання або неналежне виконання умов, визначених змістом цього Договору.

3.2. Усі спори, що пов'язані із цим Договором, його укладанням, або такі, що виникають у процесі виконання умов цього Договору, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами. Якщо спір неможливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку, визначеному відповідним чинним в Україні законодавством.

4. Строк дії Договору й інші умови

4.1. Цей Договір набирає чинності з моменту його підписання і діє протягом п'яти років.

4.2. Зміни до цього Договору можуть бути внесені за взаємною згодою сторін, що оформляється додатковою угодою до цього Договору.

4.3. Цей Договір складений українською мовою на 2 сторінках у трьох примірниках, кожний з яких має однакову юридичну силу.

Місцезнаходження та реквізити Сторін

Вінницький національний
аграрний університет

21008, м. Вінниця,

вул. Сонячна, 3

тел. (0432) 46-00-03, 57-42-23;

Email: office@vsau.org rector@vsau.org

Підприємство

Ректор _____
"___" _____ 20__р.

"___" _____ 20__р.

МП

МП